

Raadsstuk

Onderwerp: Bodemprogramma 2010-2014

Reg.nummer: 2010/372236

1. Inleiding

Haarlem kent veel verontreinigde locaties en locaties waar in het verleden wel een bodemsanering is uitgevoerd, maar waar nog nazorg nodig is. De nog bestaande verontreinigde locaties kunnen voor risico's of stagnatie bij planontwikkeling zorgen, omdat de bodemkwaliteit niet geschikt is voor het beoogde gebruik. Daarom kan sanering noodzakelijk zijn. Voor de uitvoering van de bodemprojecten en de verdeling van het van het Rijk te ontvangen geld is een bodemprogramma nodig. Het bodemprogramma heeft vertraging opgelopen omdat lange tijd onduidelijkheid was over het beschikbare geld.

De gemeente Haarlem krijgt van het Rijk geld om de bodemsaneringsoperatie in de gemeente uit te voeren. Voor de periode 2010-2014 is er sprake van 2 geldstromen: het ISV-3 (bodemdeel) en de Decentrale Uitkering Bodem (DUB). In totaal gaat het over deze periode om een uitkering van € 6.683.000. Het bedrag van de DUB is opgebouwd uit een apparaatskostenvergoeding, een bijdrage voor beleid en kwaliteitszorg die voorheen separaat werden uitgekeerd en een bijdrage voor zogenaamde oude afspraken. Het toegezegde bedrag is indicatief en wordt door VROM jaarlijks herijkt en gepubliceerd in de voorjaarscirculaire van het gemeentefonds.¹

In de voorgaande ISV-2 periode is niet al het geld dat voor bodemsanering was gereserveerd ook daadwerkelijk uitgegeven. Door onder andere de kredietcrisis zijn projecten vertraagd of nog niet tot ontwikkeling gekomen. Het gaat om een bedrag van € 1.256.455,-. Om het geld te behouden, moeten in de volgende periode de prestaties in de vorm van gerealiseerde BPE's² nog wel worden geleverd en de ingezette saneringen met dit geld worden uitgevoerd.

VROM heeft de volgende bedragen toegekend:

Decentrale Uitkering Bodem	€ 948.600 per jaar
Totaal periode 2010-2014	€ 4.743.000

ISV 3 (bodem)	€ 388.000 per jaar
Totaal 2010-2014	€ 1.940.000

¹ In de juniecirculaire gemeentefonds 2010 is aangegeven dat het oorspronkelijk toegekende bedrag van 4,78 miljoen voor 5 jaar verminderd is naar 4,745 miljoen, omdat de apparaatskosten voor het uitvoeringsprogramma van het convenant Bodem in mindering moesten worden gebracht. In de septembercirculaire gemeentefonds 2010 is het bedrag verminderd naar 4,743 miljoen over de periode van 5 jaar.

² Bodem Prestatie Eenheden. BPE's zijn een maat voor de gesaneerde hoeveelheden grond en grondwater en daarmee een toetsingsmiddel voor de prestaties van de overheden. Definitie: BPE=gesaneerd oppervlak in m² + 3x gesaneerd volume in m³ + 0,4 x gesaneerd volume grondwater in m³.

2. Voorstel aan de raad.

Het college stelt de raad voor:

1. In te stemmen met het Bodemprogramma Haarlem 2010-2014;
2. Het College te mandateren eventuele verschuivingen in dit programma in de periode 2010-2014 aan te brengen;
3. De overgebleven ISV-2 bodemgelden (2004-2009) van € 1.256.455,-- door te schuiven naar de periode 2010-2014 (onderdeel van 28.1951.517 BDU Ruimtelijk Fysiek);
4. De stelpost Bodem uit programma 10 (€ 948.600,-- per jaar, €4.743.000 voor de periode 2010-2014) beschikbaar te stellen voor het bodemprogramma 2010-2014 (begrotingswijziging van programma 10, 1801.4007.1044 naar programma 9, product bodem);
5. De niet uitgegeven gelden ieder jaar te storten in de voorziening Bodemprogramma 2010-2014;
6. De ISV-3 gelden (€ 1.940.000,--) te reserveren voor de uitvoering van het bodemprogramma 2010-2014;
7. Het college te mandateren om bij eventuele tussentijdse vermindering van de rijksbijdrage het uitvoeringsprogramma daarop aan te passen.

3. Beoogd resultaat.

Het beoogde resultaat is het vaststellen van het bodemprogramma. Het uitvoeren van het bodemsaneringsprogramma draagt bij aan een duurzaam Haarlem. Door het uitvoeren van de (onderzoeks)projecten voldoet Haarlem aan de verplichtingen en uitgangspunten van het convenant Bodemsanering. Door het uitvoeren van nazorgverplichtingen worden situaties beheerd waar structureel bodemverontreiniging aanwezig blijft, waardoor geen risico's kunnen ontstaan.

4. Argumenten

Het voorstel past in ingezet beleid

Het bodemprogramma past in programma 9. Kwaliteit fysieke leefomgeving en draagt bij aan een beter leefmilieu, een betere kwaliteit en beheer van de openbare ruimte en benutting van de bodem voor andere functies zoals energievoorziening. Dit sluit aan bij het hoofdthema groen en duurzaam uit het coalitieakkoord. Door de uitvoering van het bodemprogramma wordt de bodem beter benut, de bodemkwaliteit hersteld voor het gewenste gebruik en wordt daarmee een gezonde en duurzame leefomgeving bevorderd. Het uitvoeren van bodemsaneringsprojecten past in de doelstelling van een gezonde en duurzame leefomgeving.

Het programma geeft onderbouwing voor de projecten

Omdat het geld moet worden besteed aan bodemprojecten is een bodemprogramma 2010-2014 opgesteld, waarin de geplande projecten zijn benoemd. Op basis van dit programma is overlegd met het Rijk en zijn de genoemde middelen gegenereerd. In het programma staan ook de projecten die in de vorige periode waren gepland en die nog niet ten uitvoer zijn gekomen.

Er is financiële dekking voor het programma

Voor de uit te voeren projecten uit het bodemprogramma is vanuit Wbb (restant 2005-2009) ISV-2 (restant bodemgeld 2005-2009), ISV-3 (bodemdeel), Decentrale

uitkering bodem en het gemeentelijk aandeel voldoende geld beschikbaar. Sommige projecten zullen mogelijk niet in deze periode tot uitvoering komen. Daarom is er voldoende flexibiliteit noodzakelijk en wordt de mogelijkheid tot schuiven binnen het programma en het toevoegen of vervangen van projecten nadrukkelijk opgenomen.

Haarlem voldoet door de uitvoering van het bodemprogramma aan de eisen die aan de besteding van het bodemgeld worden gesteld

Voor de besteding van het Wbb en ISV-2 restant moet worden voldaan aan de prestaties die door middel van gerealiseerde BPE's aan VROM moeten worden gerapporteerd. Door het afronden van projecten die al in gang zijn gezet, zullen deze in de loop van het programma kunnen worden gehaald. Niet voldoen aan deze verplichtingen kan korting op het bodembudget tot gevolg hebben.

5. Kanttekeningen

De in het programma genoemde bedragen zijn ramingen. Afhankelijk van de ernst van de verontreiniging en de complexiteit van de gekozen saneringsoplossing kunnen de bedragen anders uitvallen, waardoor verschuivingen in het programma nodig blijken. Het programma kent voldoende flexibiliteit. Tussentijds nieuw aangedragen projecten kunnen worden ingevoegd. Als er op dat moment onvoldoende geld beschikbaar is, zal het project of worden gefinancierd als er nieuwe middelen worden toegekend of in de plaats van een benoemd project worden uitgevoerd.

Het is niet duidelijk of er in de komende jaren nog meer kortingen op de DUB zullen plaatsvinden. Als dat het geval is, zal dat invloed hebben op de uit te voeren projecten. Het schuiven binnen of tussen projecten of temporiseren zijn opties die dan ter overweging voorliggen.

De projecten die met ISV-2 geld zijn gestart, moeten ook worden afgerond om de prestaties te halen. Het niet halen van de prestaties kan terugbetaling van de gelden tot gevolg hebben.

Het geld wordt verspreid over de 5 jaars-periode uitgekeerd. Voor duurdere projecten zal daarom moeten worden 'gespaard' of voorgefinancierd.

Het ILG geld is afkomstig uit de voorgaande periode. Op dit moment is nog niet duidelijk of het ook daadwerkelijk beschikbaar is. Hierover moet nog overleg met de provincie plaatsvinden. Blijkt het geld niet beschikbaar, dan wordt getoets of de sanering noodzakelijk is en zo ja, gekeken of er binnen het programma nog ruimte is om het in deze periode uit te voeren.

6. Uitvoering

De uitvoering van de onderzoeks- en nazorgprojecten zal zoveel mogelijk volgens de planning plaatsvinden. Bij andere projecten is vaak samenloop met stedelijke ontwikkeling. Hierdoor kunnen verschuivingen in de tijd, start van het project en/of in aan te pakken projecten ontstaan. De planning en verdeling over de jaren is daarom een benadering. Vaak zullen projecten meerdere jaren beslaan of is het benodigde geld niet direct beschikbaar, omdat het in jaarporties wordt uitgekeerd.

7. Bijlagen

- Bodemprogramma Haarlem periode 2010-2014
(bestaande uit tekst en een spreadsheet.)

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. In te stemmen met het Bodemprogramma Haarlem 2010-2014;
2. Het College te mandateren eventuele verschuivingen in dit programma in de periode 2010-2014 aan te brengen;
3. De overgebleven ISV-2 bodemgelden (2004-2009) van € 1.256.455,-- door te schuiven naar de periode 2010-2014 (onderdeel van 28.1951.517 BDU Ruimtelijk Fysiek);
4. De stelpost Bodem uit programma 10 (€ 948.600,-- per jaar, €4.743.000 voor de periode 2010-2014) beschikbaar te stellen voor het bodemprogramma 2010-2014 (begrotingswijziging van programma 10, 1801.4007.1044 naar programma 9, product bodem);
5. De niet uitgegeven gelden ieder jaar te storten in de voorziening Bodemprogramma 2010-2014;
6. De ISV-3 gelden (€ 1.940.000,--) te reserveren voor de uitvoering van het bodemprogramma 2010-2014;
7. Het college te mandateren om bij eventuele tussentijdse vermindering van de rijksbijdrage het uitvoeringsprogramma daarop aan te passen;

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

1. Inleiding

Voor u ligt het bodemprogramma van de gemeente Haarlem. In het bodemprogramma worden locaties en projecten benoemd die te maken hebben met bodemverontreiniging en het beheer van de bodem. In het programma wordt aangegeven welke locaties in de periode 2010-2014 onderzocht worden op bodemverontreiniging, op welke locaties een sanering gepland staat of waar -na een sanering- nog nazorg nodig is en welke betekenis dat heeft voor het gebruik van de ondergrond.

Voor de sanering van verontreinigde locaties zijn verschillende geldstromen beschikbaar: het ISV 3 (Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing) en de DUB (Decentrale Uitkering Bodem, voorheen Wbb financiering). Van deze twee geldstromen is een onderbouwing van VROM ontvangen. Uit de voorgaande programmaperiode zijn het gasfabrieksprogramma en het daarbij behorende gasfabrieksconvenant en het ILG (Investeringsfonds Landelijke Gebieden) dat via de Provincie Noord Holland loopt voor de volledigheid opgenomen.

Ook zijn er projecten waar in het verleden een reservering is gemaakt om de nazorg in de toekomst uit te kunnen voeren. Het gaat voornamelijk om twee projecten: het monitoren van het Rookmakerterrein en de grondwatersanering van het EBH-terrein. In deze periode zal ook voor het Rids-terrein en de secundaire bron¹ onder de Bakenssegracht een voorziening of reservering worden gemaakt.

Voor de gemeentelijke bijdrage voor bodemsanering wordt elk jaar een bedrag van € 93.585,- gereserveerd in de begroting².

In de periode 2005-2009 zijn er twee aparte bodemprogramma's opgesteld. Voor de periode 2010-2014 mogen de programma's worden geïntegreerd. Hierbij geven we per project aan welke financieringsbron gebruikt wordt.

Een deel van de DUB is bestemd voor de apparaatskosten, bodembeleidsontwikkeling en de kwaliteitszorg. Voorheen werden deze als aparte uitkering ontvangen. In deze periode willen we alle werkprocesbeschrijvingen van bodem up to date brengen en houden, regelmatig audits uitvoeren en verbeteringen doorvoeren. Verder is in de DUB geld opgenomen voor oude afspraken: sanering van het Reinaldapark³, het restant van het Klokhuisplein en de GEB/EBH sanering (diep grondwater).

In de voorgaande periode zijn niet alle projecten tot uitvoer gekomen. Dat heeft te maken met vertraging in de planontwikkeling van stedelijke projecten of het afblazen van projecten in verband met de kredietcrisis. Voor sommige projecten zijn andere projecten uitgevoerd. Dit betekent dat er van de ISV2-periode nog bodemgeld beschikbaar is (zie 3). VROM stelt zich op het standpunt dat als de prestaties nog worden geleverd, het geld mag worden doorgeschoven naar de volgende ISV-periode.

2. Verdeelsleutels gemeentelijke bijdrage

Het is afspraak dat de gemeente zelf bijdraagt aan de saneringen die zij uitvoert en die worden gefinancierd met Rijksmiddelen. Aan de hand van de kenmerken van de diverse projecten, zijn 4 categorieën onderscheiden, waarbij het aandeel van de gemeentelijke bijdrage verschilt. Het betreft een Haarlemse benadering van de financieringssystematiek waarbij een sober en

¹ Een bronlocatie, afkomstig van bedrijfsactiviteiten die naar een andere plek is opgeschoven

² Kostenplaats 1641.4497.2365 Gem.aandeel bodemsanering

³ Toegezegd in het gesprek tussen VROM en gemeente Haarlem op 20 maart 2009

doelmatige sanering het uitgangspunt is. Onderzoeken worden meestal voor 100% uit de rijksmiddelen betaald. De percentages die voor een project gelden zijn opgenomen in het spreadsheet waarin de projecten worden benoemd.

De volgende categorieën worden onderscheiden:

- 0,9 (bijdrage 10% van het gemeentelijk aandeel en 90% rijksmiddelen) voor voormalige Wbb-financiering: dit zijn projecten waar sprake is van risico's (voor mens, verspreiding of ecologie) en waar geen samenloop is met (stedelijke) ontwikkelingen.
- 0,7 (30% (gemeentelijke) bijdrage uit het project⁴ en 70% rijksmiddelen) voor projecten waar sprake is van co-financiering of bedrijfsverontreinigingen waar de huidige eigenaar geen betrokkenheid valt te verwijten bij het ontstaan van de verontreiniging.
- 0,5 (50% (gemeentelijke) bijdrage uit het project⁴ en 50% rijksmiddelen) waar sprake is van exploitatie, waar werk met werk gemaakt kan worden. Ook voor de zogeheten ILG-projecten geldt deze verdeling. Voor gasfabrieken gelden specifiek verdelingen die hiervan af kunnen wijken.
- 0,25 (75% (gemeentelijke) bijdrage uit het project⁴ en 25% rijksmiddelen) waar sprake is van aankoop zonder rekening te houden met verontreinigingen. De bijdrage is in dit geval een stimulering van de ontwikkeling in ernstig verontreinigd gebied. Een hogere bijdrage kan niet worden verleend in verband met risico's van terugvordering van ongeoorloofde overheidssteun.

3. Stand van zaken saneringsbudget

In deze paragraaf wordt de relatie tussen het oude programma, het nieuwe programma en het beschikbare budget weergegeven. Allereerst wordt teruggekeken naar de beginstand van het vorige programma, dan gekeken naar de uitgaven, waarna het overgebleven geld is opgeteld bij de in deze periode nog te ontvangen bijdragen. Het geld dat van VROM wordt ontvangen, wordt niet in 1 keer uitgekeerd, maar in deelparties per jaar.

Schematisch overzicht periode 2010-2014:

<i>ISV-bodemgeld</i>	
Beginstand per 1/1/2010 (=restand ISV 2 2005-2009) ⁵	€ 1.256.455
Toegekend bedrag ISV 3	€ 1.940.000
<i>Subtotaal: Te besteden ISV-geld bodem 2010-2015</i>	<i>€ 3.196.455</i>
<i>Te besteden DUB(decentrale uitkering bodem)</i>	<i>€ 4.743.000</i>
<i>Restant Wbb-geld⁶</i>	<i>€ 1.300.985</i>
Totaal te besteden bodemgeld 2010-2014	€ 9.240.440

Per jaar komt dit op een Rijksbijdrage van: € 948.600,-- via de DUB en € 388.000,-- via ISV3.

⁴ Het gaat hierbij om een bijdrage vanuit de locatie, het project, de grondexploitatie of een bijdrage van het bedrijf .

⁵ onderdeel van 28.1951.517 BDU Ruimtelijk Fysiek

⁶ 28.1951.507 Grondwatersanering

In de onderbouwing van het ministerie van VROM is aangegeven dat is uitgegaan van de volgende verdeling.⁷

Decentrale Uitkering Bodem (DUB)	
Totaal	€ 4.743.000
Opgebouwd uit:	
<i>Apparaatskosten, kwaliteitszorg en beleid</i>	<i>€ 1.893.000</i>
<i>Oude afspraken (zoals Reinaldapark en Klokhuisplein):</i>	<i>€ 2.850.000</i>
ISV 3 (bodem)	
Totaal	€ 1.940.000
<i>Werkvoorraad</i>	<i>€ 1.120.000</i>
<i>ruimtelijke ontwikkelingen</i>	<i>€ 820.000</i>

4. Stand van zaken bodemsaneringsoperatie

In bijlage 1 wordt de stand van zaken van het bodemprogramma 2005-2009 per project opgesomd. Projecten uit dit programma die nog niet zijn afgerond, zijn weer in het nieuwe programma opgenomen.

In de onderstaande tabel is de stand van zaken weergegeven van de uitgevoerde saneringen.

Gegevens periode 2005-2009

Gesaneerd	Totaal gepland	Totaal gerealiseerd
Volume grondwater	6.650.300 m ³	99.041 m ³
Oppervlak	271.860 m ²	737.241 m ²
Volume grond	571.710 m ³	641.358 m ³
BPE's ⁸	4.647.110	2.700.931

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de volgende periode nog 1.946.178 BPE's moeten worden gerealiseerd om te voorkomen dat er bodemgeld moet worden terugbetaald. De meeste projecten die hiervoor moeten zorgen zijn al in gang gezet en het zal geen probleem zijn om die verplichting te halen.

Mogelijk te realiseren in periode 2010-2014

	Nassaulaan	Reinaldapark	Deliterrein	EBH/GEB	Rids	Totaal
Oppervlakte in m ²	3.180	179.318	5.757		0	188.255
grond m ³	0	90.000	9.394	243.000	0	342.394
grondwater m ³	190.974	0	0	972.000	3.600.000	4.762.974
BPE's	79.570	449.318	33.939	1.117.800	1.440.000	3.120.627

Met het ministerie van VROM zijn ook afspraken gemaakt over de compensatie van de ongerechtvaardigde verrijking⁹. Hierbij is afgesproken om de hiervoor benodigde 19.718

⁷ Oorspronkelijk was voor de DUB 4,78 miljoen toegekend. Dit is in de junicirculaire gemeentefonds 2010 verminderd naar 4,745 miljoen. Bij alle bevoegde gezagen is namelijk een korting doorgevoerd om de apparaatskosten voor het (landelijk) uitvoeringsprogramma van het convenant bodem te kunnen bekostigen. In de septembercirculaire is het bedrag verminderd naar 4,743 miljoen over de periode van 5 jaar. Mogelijk vinden er in de toekomst meer kortingen plaats. In 2010 wordt € 948.600 voor bodemsanering uitgekeerd.

⁸ Bodem Prestatie Eenheden. BPE's zijn een maat voor de gesaneerde hoeveelheden grond en grondwater en daarmee een toetsingsmiddel voor de prestaties van de overheden. Definitie: BPE=gesaneerd oppervlak in m² + 3x gesaneerd volume in m³ + 0,4 x gesaneerd volume grondwater in m³.

BPE's te realiseren in het baggerprogramma fase 2 (10.605 m², 3.038m³, door sanering van sloot Regentesselaan en vijvers Algemene Begraafplaats).

5. Projecten bodemprogramma 2010-2014

In het bodemprogramma zijn verschillende soorten projecten opgenomen. Hierbij zijn projecten die autonoom door het bureau bodem worden uitgevoerd, zoals nazorgprojecten, onderzoeken van spoedlocaties, convenantprojecten, en saneringen die afhankelijk zijn van planontwikkeling. In het spreadsheet zijn de projecten benoemd en is een planning voor vijf jaar aangegeven.

Nazorgprojecten zijn projecten waarbij in het verleden een sanering is uitgevoerd en waar na de sanering een (rest)verontreiniging is achtergebleven. De nazorgmaatregelen beheersen de achtergebleven verontreinigingen en controleren of de verontreiniging zich niet verder verspreid. De gemeente Haarlem is verantwoordelijk voor deze nazorg omdat zij in het verleden de sanering heeft uitgevoerd of omdat de sanering is afgekocht, zoals bij het Rookmakerterrein. In dit laatste geval zijn de kosten gekapitaliseerd en is een reservering opgenomen. Aangezien dit projecten zijn die uitgevoerd moeten worden, en het opdrachtgeverschap bij het bureau bodem ligt, zijn de uitgaven voor deze projecten redelijk zeker.

Een andere categorie zijn de *projecten die voortvloeien uit het convenant bodem*¹⁰. Een deel wordt betaald uit de Decentrale Uitkering Bodem (DUB) en een deel uit ISV. In een midtermreview worden gedurende deze periode de resultaten getoetst. In gebreke blijven kan van invloed zijn op de uitkering in de toekomst. Projecten die in deze categorie horen zijn de onderzoeken spoedlocaties, deelprojecten op het gebied van warmte-koudeopslag en het beheer van de ondergrond, kwaliteitszorg, en het geld dat wordt uitgekeerd ten behoeve van de apparaatskosten en beleidsontwikkeling. Een voorbeeld van een saneringsproject uit de categorie spoedlocaties is het project Nassaulaan¹¹.

In de DUB is ook geld toegekend voor *oude afspraken*. In deze periode is er 2 miljoen euro voor de sanering van het Reinaldapark. In de voorgaande periode was er ook al een bedrag vanuit het ISV voor deze sanering gereserveerd, maar dat was niet voldoende voor de totale aanpak met saneringsschade. Twee andere oude projecten zijn Klokhuisplein en het EBH/GEB terrein (diep grondwater). Voor het Klokhuisplein gaat het om de afrekening van kosten die in eerdere perioden zijn gemaakt, maar waar toen bij VROM geen budget voor was. Voor de secundaire bron die zich uitstrekt onder de Bakenessegracht wordt een aparte gemeentelijke voorziening gemaakt.

Voor de *projecten die samenhangen met planontwikkeling* geldt dat de uitvoering afhankelijk is van ontwikkelingen en inzet van derden. In deze categorie vindt vaker verschuiving plaats: soms komt de planvorming helemaal stil te liggen, terwijl een ander project door bodemverontreiniging moeite heeft om de financiën rond te krijgen. Dan kan door verschuiving in het bodemprogramma zo'n project worden vlotgetrokken. Hierbij is dan wel de eerder genoemde verdeelsleutel van toepassing.

⁹ Brief van VROM van 23 mei 2008, kenmerk VAK/FA 2008047961

¹⁰ Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties, 10 juli 2009, ondertekend door VROM, LNV, V&W, IPO, VNG en UvW.

¹¹ Aanvullend krediet t.b.v. aanpassing saneringssysteem Nassaulaan, B&W-besluit 15 juni 2010, Raadsbesluit 8 juli 2010.

Projecten waar we voor de financiering te maken hebben met de provincie Noord Holland worden gefinancierd uit het ILG en het convenant gasfabrieksterreinen. In de laatste categorie gaat het hierbij om de afronding van 2 projecten, namelijk het Deli-terrein en het GEB/EBH-terrein.

Bijlage 2 is een lijst van projecten waar geen raming in het bodemprogramma voor is opgenomen. Dit zijn *projecten die door derden worden uitgevoerd*, de zogenaamde saneringen in eigen beheer (SEB). De projecten zijn onderdeel van het programma om er zicht op te houden en omdat een enkele keer de overheid als vangnet moet fungeren om deze projecten vlot te trekken soms door het leveren van een bijdrage, soms door het starten van een juridisch traject. Inmiddels is dit voor een paar projecten nodig gebleken.

Ook staan hier de locaties die zijn aangemeld in het kader van de bedrijvenregeling. Hiervoor geeft VROM apart subsidie, die echter wel door de gemeente moet worden voorgeschoten. In de voorgaande periode is een bedrag van € 27.909,35 voorgeschoten uit ISV-geld dat in 2010 door VROM is terugbetaald.

6. Vergelijking benodigde middelen en beschikbare middelen

Uit paragraaf 3 blijkt dat het totaal beschikbare budget -exclusief de bijdrage uit het convenant gasfabrieken- voor deze periode uit Wbb, ISV en DUB € 9.240.440 is. Het totaal benodigde saneringsbudget (inclusief gemeentelijk aandeel) wordt geschat op € 12,95 miljoen.

Na inventarisatie van de projecten en raming van de kosten is het programma passend gemaakt op het beschikbare budget. Dat betekent dat er voor een paar projecten zoals het Stationsgebied/Gonnetstraat vooralsnog geen bijdrage beschikbaar is.

Bij het opstellen van het programma zijn de projecten waar sprake is van nazorg, een beschikking hebben waaruit blijkt dat spoedige sanering noodzakelijk is of die onderdeel uitmaken van het project spoedlocaties als eerste opgenomen. Bij deze projecten wordt de gemeentelijke bijdrage over het algemeen uit het gemeentelijk aandeel bodemsanering betaald. Vervolgens is gekeken naar locaties waar ontwikkelingen gaan plaatsvinden en waar toezeggingen zijn gedaan voor een bijdrage in de sanering. Tot slot zijn de overige projecten opgenomen. Voor de projecten die uit de ILG worden gefinancierd geldt dat nog overleg met de provincie Noord-Holland moet plaatsvinden. Aangezien vanuit het ILG de maximale bijdrage 50% is, moet bij toekenning ook gezocht worden naar aanvullende financiering vanuit de gemeente. Hiervoor kan een deel van het gemeentelijke aandeel bodemsanering worden benut. Blijkt dit geld niet meer beschikbaar te zijn, dan moet op basis van risico's worden bepaald of en zo ja wanneer sanering noodzakelijk is. Is sanering noodzakelijk, dan kan zo'n project bijvoorbeeld in de plaats komen van een vertraagd project. Voor de volledigheid zijn deze projecten in het bodemprogramma opgenomen.

Bodemsaneringsprojecten zijn lastig planbaar. Vaak is er samenhang met planontwikkeling of stedelijke ontwikkelingen waar om de een of andere reden vertraging plaatsvindt. Soms is het aanvragen van vergunningen ingewikkelder en tijdrovender dan verwacht. Of de uiteindelijke sanering duurt door onvoorziene omstandigheden (zoals verontreinigingssituatie, funderingen, omliggende bebouwing) langer dan gepland. Daarom is het noodzakelijk om het budget gereserveerd te houden, omdat het geld wel nodig is, maar de meeste saneringen niet binnen

een jaar zijn af te ronden. Voor sommige saneringen is meer geld nodig dan in een jaar beschikbaar komt, ook daarom is de mogelijkheid om budget op te sparen een vereiste. In het programma is voor projectontwikkelingsprojecten de maximale bijdrage vanuit ISV, Wbb of DUB opgenomen, berekend vanuit het geschatte saneringsbedrag. Zo is voor het Scheepmakerskwartier, uitgaande van een saneringsbedrag van 1,6 miljoen, een maximale bijdrage van 25%, € 400.000,- opgenomen. Als dit onverhoopt goedkoper uitvalt, kan het geld worden ingezet voor andere projecten. Hiervoor zal eerst toestemming aan B&W door middel van een collegebesluit worden gevraagd.

Als nazorgprojecten of projecten die om reden van risico's worden uitgevoerd duurder uitvallen dan geraamd, zal dat binnen het bodemprogramma moeten worden opgelost. Een voorbeeld van zo'n project is de Nassaulaan. In het programma is daarom voldoende flexibiliteit noodzakelijk.

Voor enkele projecten geldt dat er een gemeentelijke voorziening of reservering is ingesteld of ingesteld moet worden om de gemeentelijke bijdrage uit te betalen, de nazorgkosten over een langere periode veilig te stellen of om onderzoeken uit te voeren. In sommige gevallen is er sprake van een bijdrage van het bedrijf waar afkoop van de verontreiniging heeft plaatsgevonden. De bedragen moeten rentedragend worden weggezet. Hiervoor zal in een later stadium een nadere uitwerking plaatsvinden.

Het gaat voornamelijk om de volgende projecten:

Project	Bestemming
Klokhuisplein/Baker-nessergracht	Nazorg/monitoringskosten
EBH-terrein	Gemeentelijke bijdrage voor de aanleg en instandhouding van het grondwaterbeheersysteem vanuit de grondexploitatie
Rookmaakerterrein	Afkoop van de monitoring
Rids-terrein	Gemeentelijke bijdrage (30%) vanuit de grondexploitatie.
Koudehorn	Gemeentelijke bijdrage aan de sanering na verkoop.

Bijlage 1

Beschrijving stand van zaken bodemprogramma 2005-2009

De volgende projecten zijn uitgevoerd of in uitvoering:

Waarderweg 98/RIDS (NH039200003) de grondsanering is uitgevoerd. Voor de monitoring/feb-aanpak is in 2009 een beschikking op monitoringplan voor het grondwater afgegeven, het ijkmoment ligt in 2012

Korte Poellaan 15 (HA039200027): grondsanering is uitgevoerd. nazorg is opgestart. Door een andere saneringsaanpak is dit project goedkoper dan geraamd. Van de vrijvallende gelden is in 2009 de inhaalslag Wkpb¹² gestart die naar verwachting eind 2010 wordt afgerond.

Brouwersvaart 76 (NH039200058): grondsanering is uitgevoerd, grondwatersanering na aanpassing loopt door tot 2012.

Nassaulaan 49-51 (NH039200321): grondsanering is uitgevoerd, grondwatersanering loopt door. Voor de optimalisatie van het systeem is aanvullend krediet aangevraagd.

Amsterdamse vaart, chemische wasserijen (NH039200536): sanering ondiep is uitgevoerd. Onder HA039200035, onderzoek naar effectieve aanpak van dieper grondwaterverontreiniging moet leiden tot aanpak van het diepere grondwater.

Reinaldapark (NH032900011): Voor de uitwerking is een saneringsplan opgesteld. De ontwikkeling voorzien in 2004 is vertraagd.

Dutch Cacao (NH039200152) is uitgevoerd.

Deliterrein, Nolet en v.d. Putten (HA039200540 en HA039200541) is uitgevoerd in de tweede helft van 2009. Voor 2010 worden er nog rekeningen verwacht. Onderdeel van het gasfabriekprogramma van de Provincie Noord Holland.

Bij de volgende projecten is nog geen sanering uitgevoerd omdat er vertraging opgetreden is in de planontwikkeling, er sprake is van andere initiatiefnemers of uit onderzoek bleek dat sanering uiteindelijk niet nodig was.

Werventerrein, Werfstraat e.o. Dit project is vervangen door het opstellen van een asbestkansenkaart.¹³

Korte Poellaan 17-23 (NH039200497): er heeft nog geen sanering plaatsgevonden, na aanvullend onderzoek is een saneringsplan opgesteld dat wordt ingediend door derden.

Lorentzplein/Raamsingel (NH039200617): is samenwerkingsproject met ontwikkelaar. De ontwikkeling zoals voorzien in 2004 heeft vertraging opgelopen. Inmiddels lopen afspraken over concretisering van het project.

Langendijkstraat 14 (NH039200083): De vervolgstap is nog in studie.

Harmenjansweg 13-93 (NH032900356) Scheepmakerskwartier: het project is nog niet uitgevoerd, afhankelijk van de planvorming en derden. In het nieuwe programma is een bijdrage van 25% van de saneringskosten opgenomen tot een maximum van 400.000.

A.L. Dyserinckstraat 2-20: (NH039200627); nog niet gesaneerd, Stavast project ontwikkeling moet nog saneringsplan indienen bij 2e fase bouwaanvraag.

Ruychaverstraat 20-36 (NH039200620): project ligt stil, woningbouw niet gerealiseerd door tegenvallende woningmarkt.

GEB/EBH-terrein (HA039202190) In de voorbereidingsfase bleek dat de ondergrond niet geschikt is voor het gekozen systeem met Radial Collector Wells. Een aangepast traditioneel systeem wordt nu voor deze locatie ontworpen. De waterbodemsanering is gekoppeld aan de uitvoering van fase 2 van het Baggerprogramma en is gepland voor de 2^e helft van 2010.

¹² Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen; B&W-besluit van 8 april 2009.

¹³ B&W besluit van 4 april 2007

Bij 7 projecten bleek uit het uitgevoerde onderzoek dat er geen sanering nodig was. Het gaat om: *Westergracht 47-59 (HA039203089)*, *Herensingel 95-99/Fabricsiusstraat 2-2a (HA039203218)*, *Jan van Nieuwenhuyzenstraat 10 (HA039202821)*, *Hannie Schaftstraat, Slachthuisbuurt zuidstrook (HA039203270)*, *Voorzorgstraat/Klarenbleekstraat (HA039203068)*, *Zomerkade 53-71 (HA039203308)* en *Klarenbeekstraat 34-44 (HA039203088)*.

Bijlage 2

Overzicht locaties bedrijvenregeling en sanering in eigen beheer

Projecten onderzoek en sanering in eigen beheer	
NH039200434	Zuid Schalkwijkweg 39 (van Opzeeland)
HA039203143	Oudeweg
NH039200004	A.Hofmanweg 2
HA039200170	Gonnetstraat 22
NH039200188	Stephensonstraat 44-46
NH039200289	Harmenjansweg 4
NH039200554	Essenstraat 25-27
HA039202159	Santpoorterstraat 41-49
NH039200151	Floridaplein 14
NH039200035	Amsterdamsevaart 30-32
NH039200102	Rijksstraatweg 139-143
HA039200122	Generaal Cronjéstraat 109
HA039200464	Wagenweg 126-132
HA039201044	Van Nesstraat 76
NH039200643	Soendaplein 37
HA039200505	Zocherstraat 6
NH039200328	Stationsplein
NH039200166	Ir.Lelyweg 51
NH039200157	Oudeweg 93
HA039200419	Spaarnwouderstraat 38
HA039200168	Gierstraat 55-59
HA039202480	Nieuwe Rijweg stortplaats
HA039201971	Stuyvesantstraat 97
NH039200567	Brakenburghstraat 3-5

Bodemprogramma gemeente Haarlem 2010-2014

projectcode	adres/project	totaal geraamde kosten	verdeelsleutel	gemeentelijke bijdrage	bijdrage uit project (exploitatie of derden)	bijdrage neg uit ISV-2	bijdrage ISV-3	restant Wbb-geld	bijdrage DUB
Nazorg									
HA039201129	Linschotenstraat 57	10.000	0,9	1.000			9.000		
NH039200010	Put Vink, nazorg vml. stort MI	16.200	0,9	1.700		5.000	9.500		
HA039200035	A'damsevaart 28-32	130.000	0,9	13.000			117.000		
NH039200365 en HA039201001	Maert.v.Heemskerk 69 (Hoenssonn terrein)	13.000	0,9	1.300			11.700		
NH039200083	Langendijkstraat 14	5.000	0,9	500			4.500		
NH039200069	Garenkokerskwartier	39.000	0,9	3.900			35.100		
NH039200058	Brouwersvaart 76	30.000	0,9	3.000			27.000		
NH039200111	Klokhuisplein-ondiep/tonneelschuur	52.000	0,9	5.200				46.800	
NH039200111	Klokhuisplein, sec. bron Bakennesegracht	100.000							
HA039200142	Transvaalstraat 10	130.000	0,9	13.000		40.000	77.000		
HA039200082	Kleverparkweg 18-24	15.000	0,9	1.500			13.500		
NH039200091	Put van Peet	15.000	0,9	1.500		6000	7.500		
NH039200079	Kampersingel/Rookmaaker	50.000							
NH039200068	HIN-terrein, Zijweg	65.000	0,9	6.500			58.500		
HA039200027	Korte Poellaan 15	15.000	0,9	1.500			13.500		
Project spoedlocaties (onderzoeksfase)									
HA039200178	Grote Houtstraat 77	3.000	1				3.000		
HA039200204	Italielaan 0	3.000	1				3.000		
HA039200214	Generaal spoorlaan 2	3.000	1				3.000		
HA039200460	Vondelweg t.o. 476-478	3.000	1				3.000		
HA039200513	Zuid Schalkwijkerweg 36a	3.000	1				3.000		
HA039200086	Bloemhofstraat 14-20	3.000	1				3.000		
HA039202548	Nassaulaan 70-76	5.000	0,9	500			4.500		
NH03920076	Presidentsteijnstraat/Jan de Braystraat	30.000	0,9	3.000			27.000		
HA039202159	Santpoorterstraat 41-49	30.000	1			15.000	15.000		
	4 locaties nader onderzoek	58.000	0,9	5.800			52.200		
NH039200010	Put Vink	100.000	0,9	10.000			90.000		
Saneringslocaties									
NH039200021	Waarderhaven/Waarderveldweg (Bröderterrein)	750.000	0,9		75.000	675.000			
NH039200321	Nassaulaan/kinderhuisvest/magdalenahof	896.000	0,9	89.600		200.400	606.000		
NH039200003	Rids/Waarderweg 98	580.000	0,7		174.000	15.000	391.000		
NH039200011	Reinaldapark	2.500.000	0,5/0,9		347.000	250.000		2.000.000	
NH039200108	Belgiëlaan 57	90.000	0,9	9.000			81.000		
HA039200200	Houtplein 22	55.000	0,9	5.500			49.500		
NH039200556	Gedempte oude gracht 95	70.000	0,9	7.000			63.000		
NH039200209	Donkere Spaarne 12-28 (no-fase)	100.000	0,25		75.000		25.000		
NH039200356	Scheepmakerskwartier/Harmenjansweg 13 - 93	1.600.000	0,25		1.200.000			400.000	
	Spaarndamseweg	50.000	0,9		5.000			45.000	
NH039200617	Raamsingel/Lorentzplein	800.000	0,5		400.000		134.000	266.000	
	Stationsgebied Gonnetsstraat e.o.Gonnetsstraat *	150.000	0,9						
NH039200217 en NH039200275	Oostvest/Houtmarkt/Dijkstraat *	n.t.b.							
NH039200497	Korte Poellaan 17-23 *	n.t.b.							
NH039200558	Koudehorn 66-70 *	n.t.b.							
HA039203416	Amsterdamsevaart 192 *	65.000							
locaties met verplichtingen									
HA039202190	GEB/EBH (aanleg+beheerskosten)	1.393.444	0,9		139.344		1.254.100		
NH039200111	Klokhuisplein (diep grondwater beheer)	400.000	1					400.000	
Gasfabrieken convenant									
NH039200007	GEB waterbodemsanering	n.t.b.	0,5						
HA039200540, HA03920054	DELI-terrein	300.000	0,44						
Projecten t.i.v.Decentrale Uitkering Bodem									
	Wkpb-inhaalslag	50.000	1			50.000			
	bodemkwaliteitskaart update	10.000	1					10.000	
	kwaliteitszorg bodembeheer	300.000	1					300.000	
	bijdrage WEB en andere landelijke initiatieven	47.000	1					47.000	
	Apparaatskosten	1.175.000	1					1.175.000	
	convenantprojecten en/of bodembeleid	100.000	1					100.000	
ILG-projecten (landelijk gebied) **									
NH039200005	Penningsveer	5.000	0,5	2.500					
NH039200004	Schoteroog	250.000	0,5	125.000					
HA039203025	Spaardammerdijk *	n.t.b.							
HA039203321	Lioever 69-73	300.000	0,5	150.000					

totaal		12.962.644	461.500	2.415.344	1.256.400	1.940.000	1.300.900	4.743.000	
					ISV-2	ISV-3	Wbb	DUB	

* deze projecten kunnen vooralsnog niet worden uitgevoerd

** ILG-bijdrage uit vorige periode, nog overleg met de provincie nodig

ISV of DUB-bijdrage per jaar

ILG	Gemeentelijke voorziening of reservering	2010	2011	2012	2013	2014
		4.500				4.500
		6.000				8.400
		57.000	40.000	10.000		10.000
			5.400			5.400
		4.500				
		15.000	5.000	5.000	5.000	5.100
		5.400	5.400	5.400	5.400	5.400
		36.000	5.400		5.400	
	ja					
		81.000	8.500	8.500	10.000	9.000
		4.500		4.500		4.500
		6.000		9.000		
	ja					
		15.000		43.500		
			6.750		6.750	
		3.000				
		3.000				
		3.000				
		3.000				
		3.000				
		3.000				
		4.500				
			27.000			
		15.000	15.000			
			13.050	13.050	13.050	13.050
					45.000	45.000
		300.000	375.000			
		135.000	180.000	180.000	180.000	131.455
	ja	140.000	140.000	76.000	30.000	20.000
		650.000	400.000	400.000	400.000	400.000
			40.000	41.000		
				49.000		
			63.000			
				25.000		
			200.000	200.000		
			45.000			
				120.000	280.000	
	ja					
	ja	97.100	600.000	232.000	210.000	115.000
		80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
	conv.gasfabr					
		40.000	10.000			
		10.000				
		60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
		27.000	5.000	5.000	5.000	5.000
		235.000	235.000	235.000	235.000	235.000
		2.000	24.000	24.000	25.000	25.000
2.500	n.t.b.					
125.000	n.t.b.					
	n.t.b.					
150.000	n.t.b.					

277.500		2.048.500	2.588.500	1.825.950	1.595.600	1.181.805
---------	--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

ILG